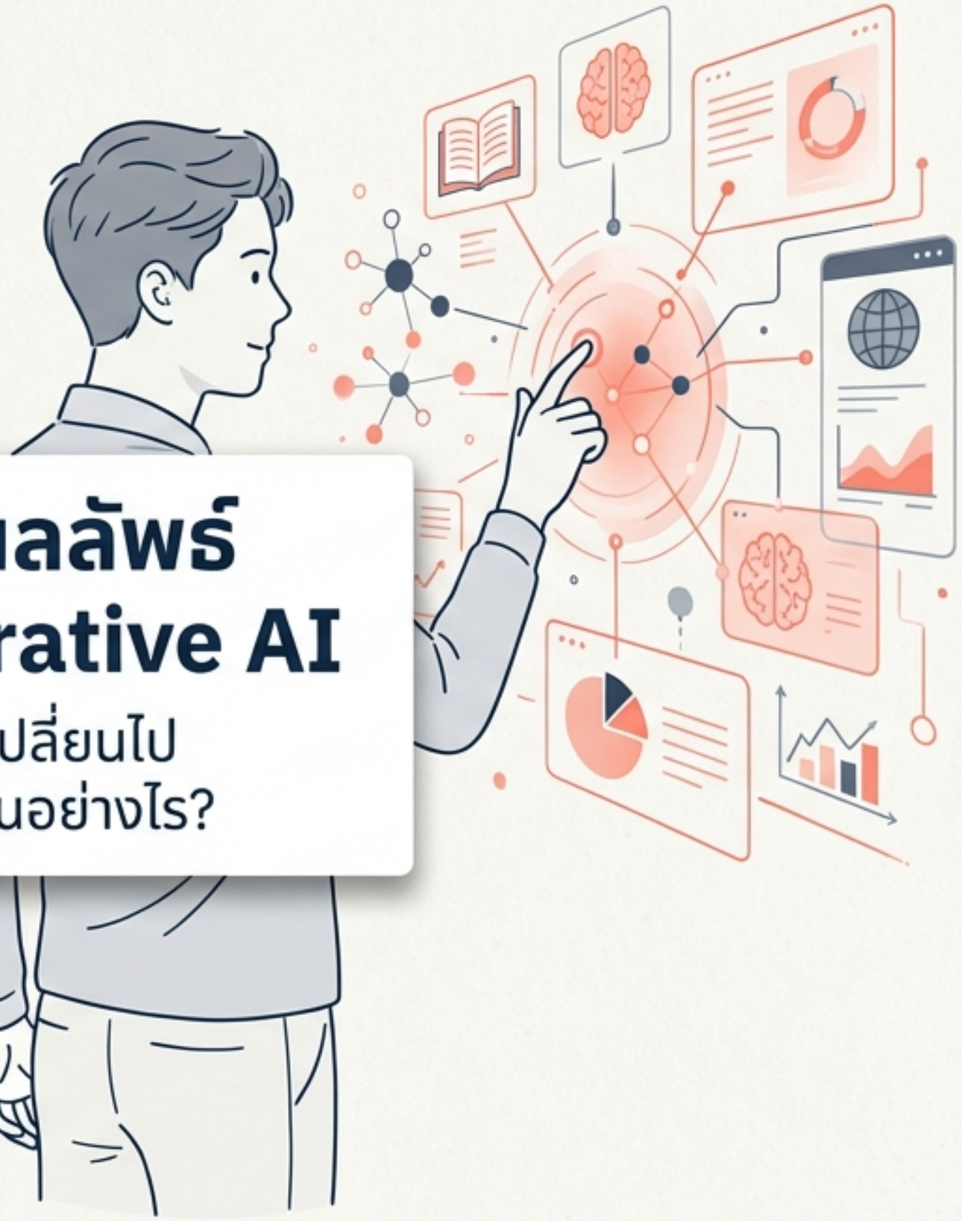

การประเมินผลและผลลัพธ์ การเรียนรู้ในยุค Generative AI

เจาะลึกงานวิจัย: เมื่อห้องเรียนเปลี่ยนไป เราจะวัดผลความสำเร็จของผู้เรียนอย่างไร?

สรุปสาระสำคัญจาก Weng et al. (2024), Australasian Journal of Educational Technology

NotebookLM

เมื่อ GenAI เข้ามา... การประเมินผลแบบเดิมอาจไปต่อไม่ได้

โอกาส (Opportunities)

ความท้าทาย (Challenges)

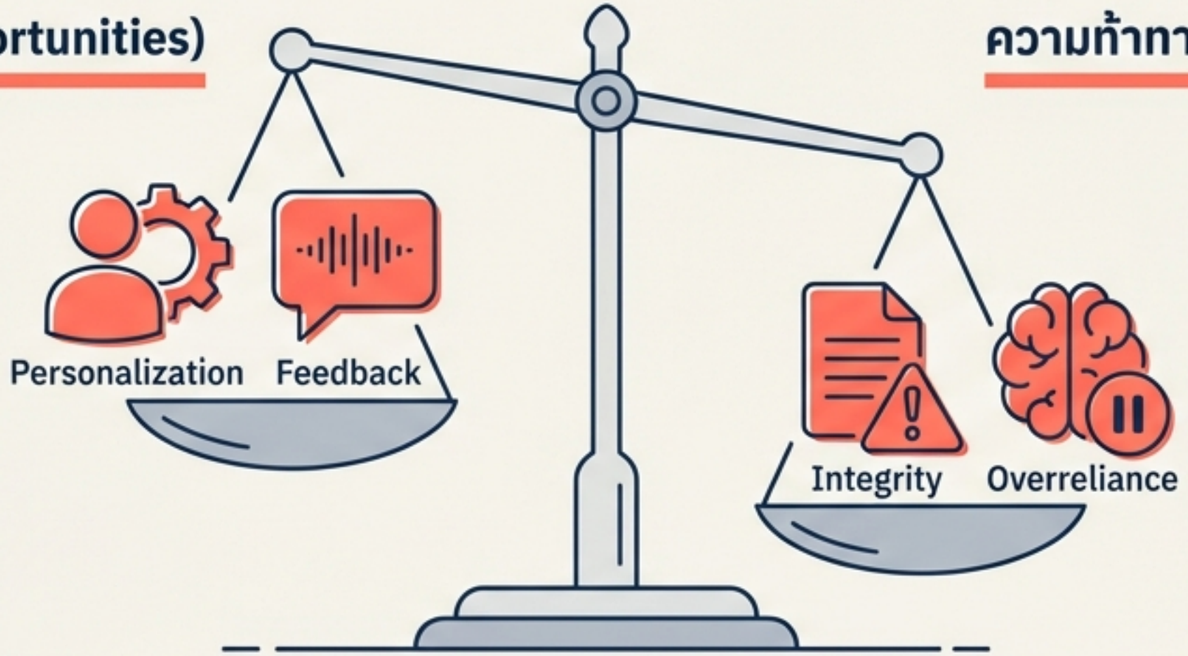

Personalization: การเรียนรู้ที่ปรับให้เหมาะกับแต่ละบุคคล
Real-time Feedback: นักเรียนได้รับคำแนะนำทันที
Perspective: ช่วยเปิดมุมมองใหม่ๆ ในการเรียนรู้

Academic Integrity: ปัญหาการทุจริตและการแยกแยะผลงาน
Overreliance: นักเรียนพึ่งพาเทคโนโลยีจนขาดทักษะการคิด

งานวิจัยชี้ชัด: วิธีการประเมินผลแบบดั้งเดิม (Traditional Assessment) ไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุค GenAI อีกต่อไป

NotebookLM

เจาะลึกข้อมูลจากงานวิจัยคุณภาพทั่วโลก

PRISMA

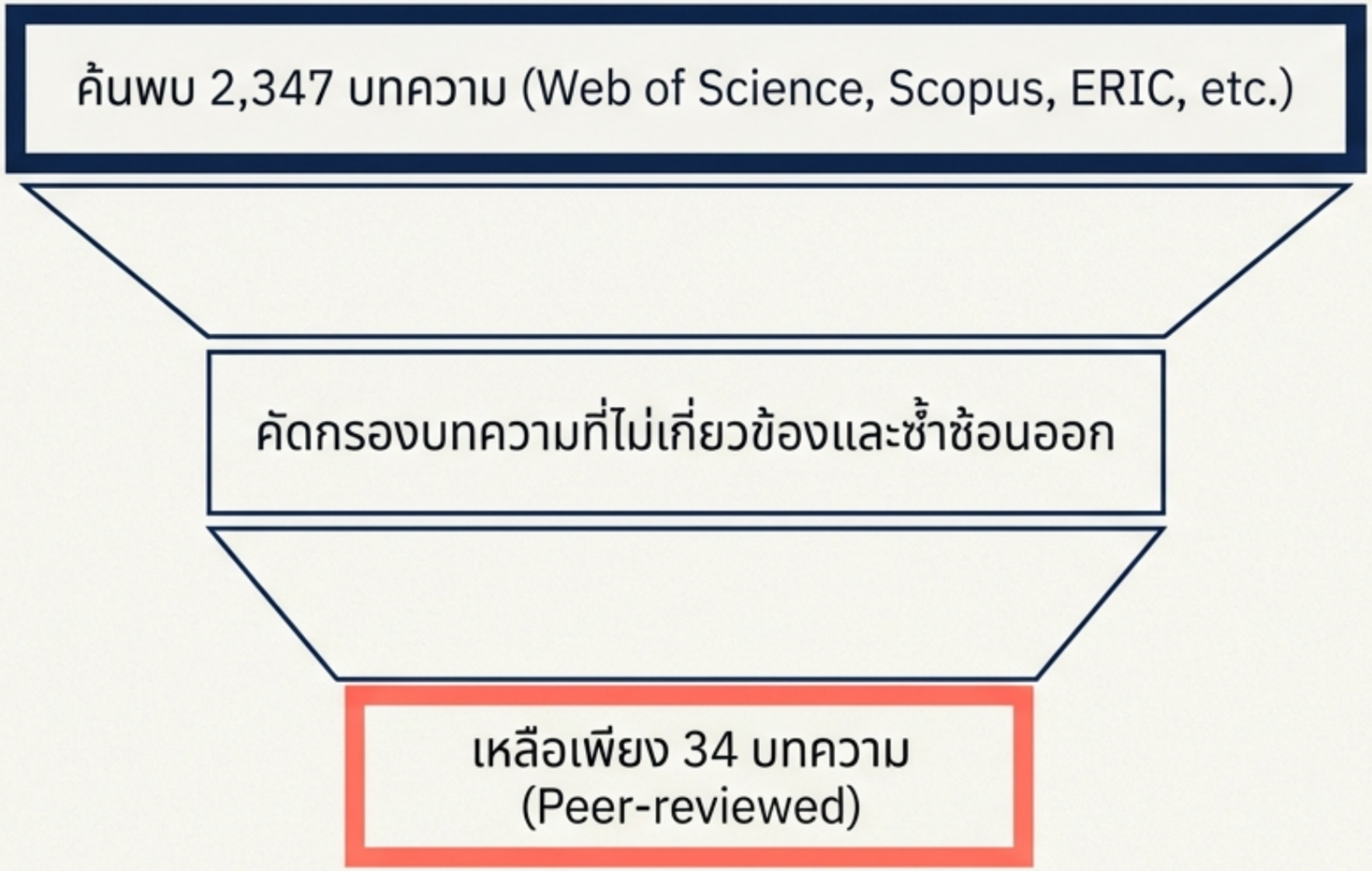

เป้าหมายการศึกษา (Research Questions):

- 1. อาจารย์ประเมินผลอย่างไร?
- 2. เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้อะไรใหม่ๆ บ้าง?
- 3. ใช้วิธีวิจัยอะไรในการศึกษา?

NotebookLM

3 แนวทางการประเมินผลที่พบในปัจจุบัน

1. Traditional Assessment (แบบดั้งเดิม)

ยึดติดกับวิธีเก่า
ไม่เปลี่ยนแปลงตามเทคโนโลยี

2. Innovative & Refocused (ปรับปรุงและเน้นใหม่)

ออกแบบใหม่เพื่อเน้นทักษะขั้นสูง
และการคิดวิเคราะห์

3. GenAI-Incorporated (บูรณาการ GenAI)

นำ AI เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของ
กิจกรรมการประเมินผลโดยตรง

NotebookLM

Traditional Assessment: เมื่อวิธีเก่ายังคงอยู่

ลักษณะสำคัญ:

- **วิธีการ:** เน้นการท่องจำ ใช้ข้อสอบ (Exams), แบบทดสอบ (Quizzes), และเรียงความ (Essays)
- **การตอบรับ:** ใช้วิธี 'ห้ามใช้ AI' หรือจัดสอบแบบปิดตำรา (Closed-book)

ทำไมถึงล้มเหลว?

- ไม่ส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในอนาคต (Future skills)
- เสี่ยงต่อการทุจริตทางวิชาการสูง (Cheating risk)
- ผลักดันให้นักเรียนพึ่งพา AI ในทางที่ผิด

Source: Kasneci et al. (2023)

NotebookLM

Innovative & Refocused: การประเมินที่ ‘คิดใหม่’

ออกแบบการประเมินเพื่อลดช่องว่างระหว่างเทคโนโลยีและการเรียนรู้

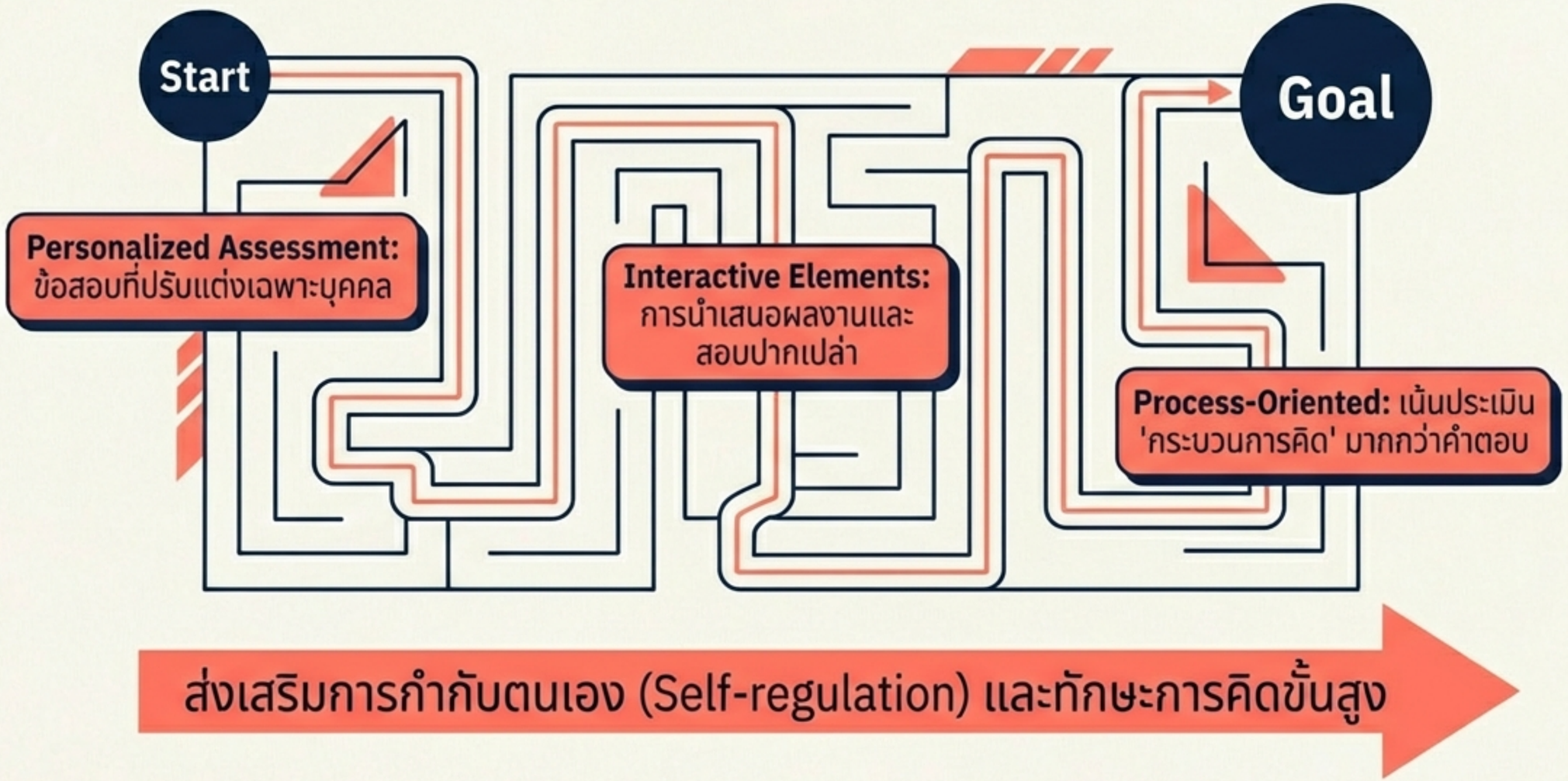

NotebookLM

GenAI-Incorporated: เปลี่ยน AI เป็นคู่หูการเรียนรู้

แนวคิด: นักเรียนต้องทำงานร่วมกับ GenAI ในกิจกรรมการประเมิน

Critique:
ให้นักเรียนวิพากษ์วิจารณ์คำตอบที่ได้จาก ChatGPT (หาจุดผิด/จุดด้อย)

Co-creation:
ใช้ AI ช่วยเขียนโค้ดหรือสร้างไอเดีย แล้วนักเรียนนำมาต่อยอด

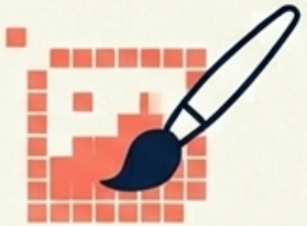

Creative Workshop:
การใช้ Text-to-image AI ในงานศิลปะและการออกแบบ

ข้อดี: สร้างทักษะ AI Literacy **และการตรวจสอบความถูกต้อง** (Verification)

NotebookLM

ผลลัพธ์การเรียนรู้ใหม่: มากกว่าแค่ความรู้ในตำรา

การใช้ GenAI ทำให้เกิดการเปลี่ยนโฟกัสของผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ไปสู่ 2 ด้านหลัก:

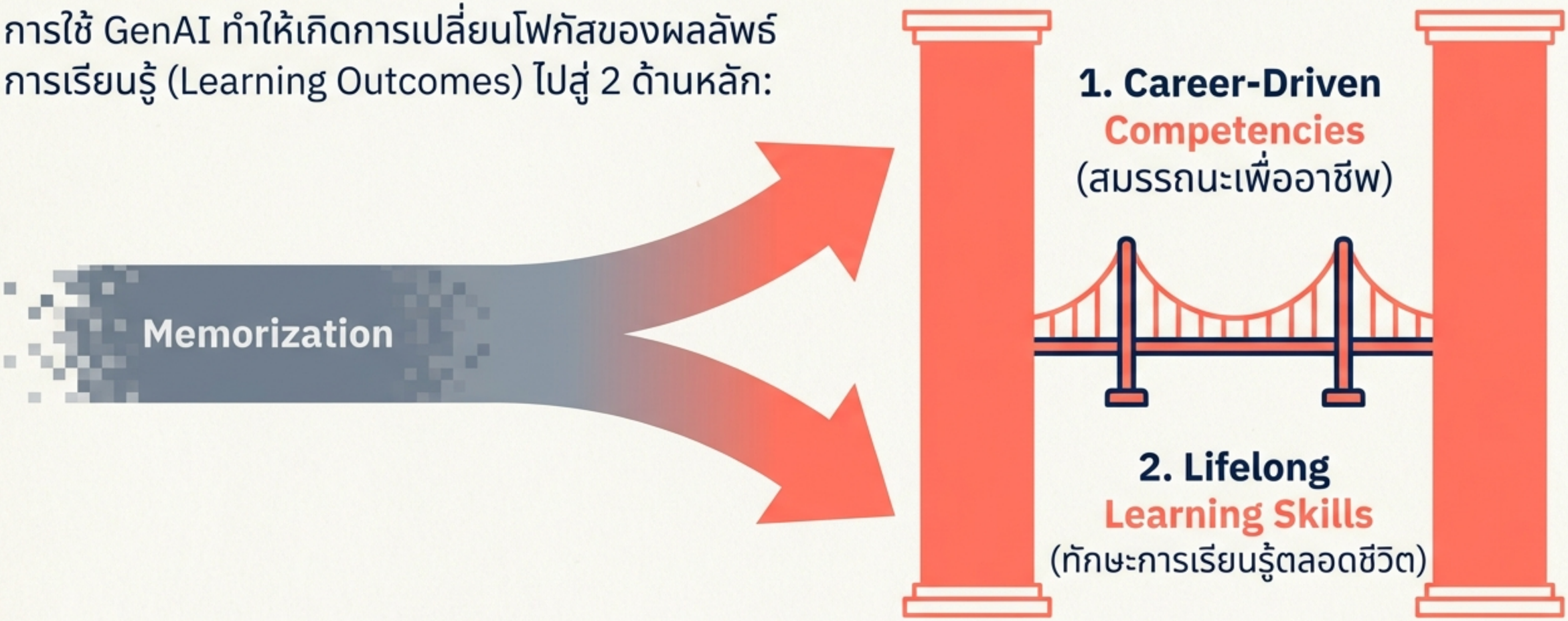

NotebookLM

1. สมรรถนะเพื่ออาชีพ (Career-Driven Competencies)

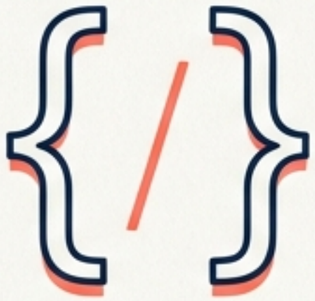

Coding & Programming

AI ช่วยสร้างโค้ดและหา Bug -> เพิ่มความมั่นใจ (Self-efficacy) และแรงจูงใจ

Writing Skills

AI ช่วยตรวจไวยากรณ์และโครงสร้าง -> เพิ่มประสิทธิภาพและความคิดสร้างสรรค์

Ethics & Values

ความตระหนักรู้เรื่องจริยธรรมในการใช้ AI และความรับผิดชอบต่อสังคม

"ทักษะเฉพาะทางเหล่านี้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และ GenAI ช่วยขยายขีดความสามารถให้ไปไกลกว่าเดิม"

NotebookLM

2. ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Skills)

พบมากที่สุดในงานวิจัย (25 จาก 34 บทความ)

Lifelong Learning

- **Higher-Order Thinking**
  - Critical Thinking (การวิพากษ์ข้อมูล)
  - Creativity (การต่อยอดไอเดีย)
  - Problem Solving (การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน)
- **Emotional Competence**
  - Collaboration (การทำงานร่วมกัน)
  - Self-reflection (การสะท้อนคิด)

NotebookLM

กรอบแนวคิดความสัมพันธ์: การประเมินผล vs ผลลัพธ์การเรียนรู้

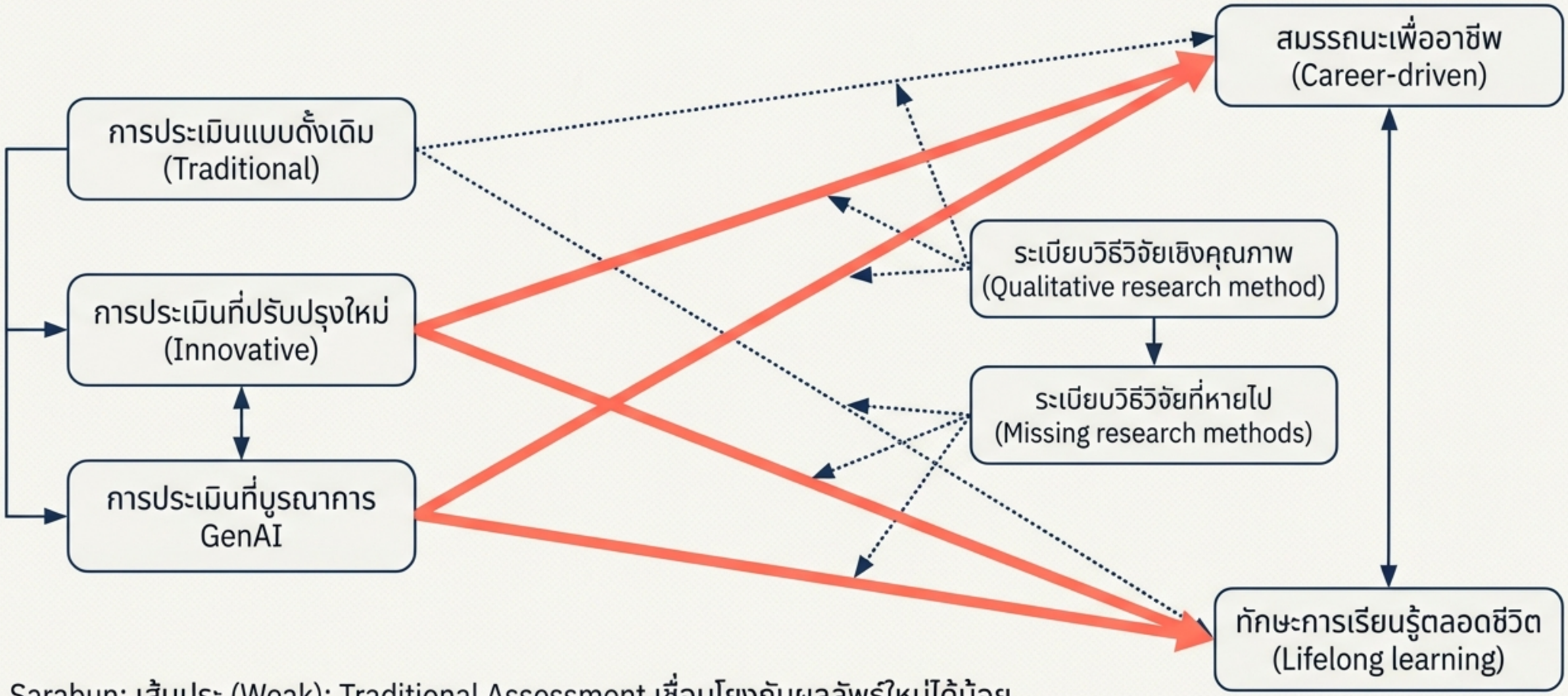

Sarabun: เส้นประ (Weak): Traditional Assessment เชื่อมโยงกับผลลัพธ์ใหม่ได้น้อย
เส้นทึบ (Strong): Innovative/GenAI Assessment คือกุญแจสำคัญสู่ทักษะแห่งอนาคต

NotebookLM

เราเรียนรู้เรื่องนี้ผ่านวิธีวิจัยแบบใด?

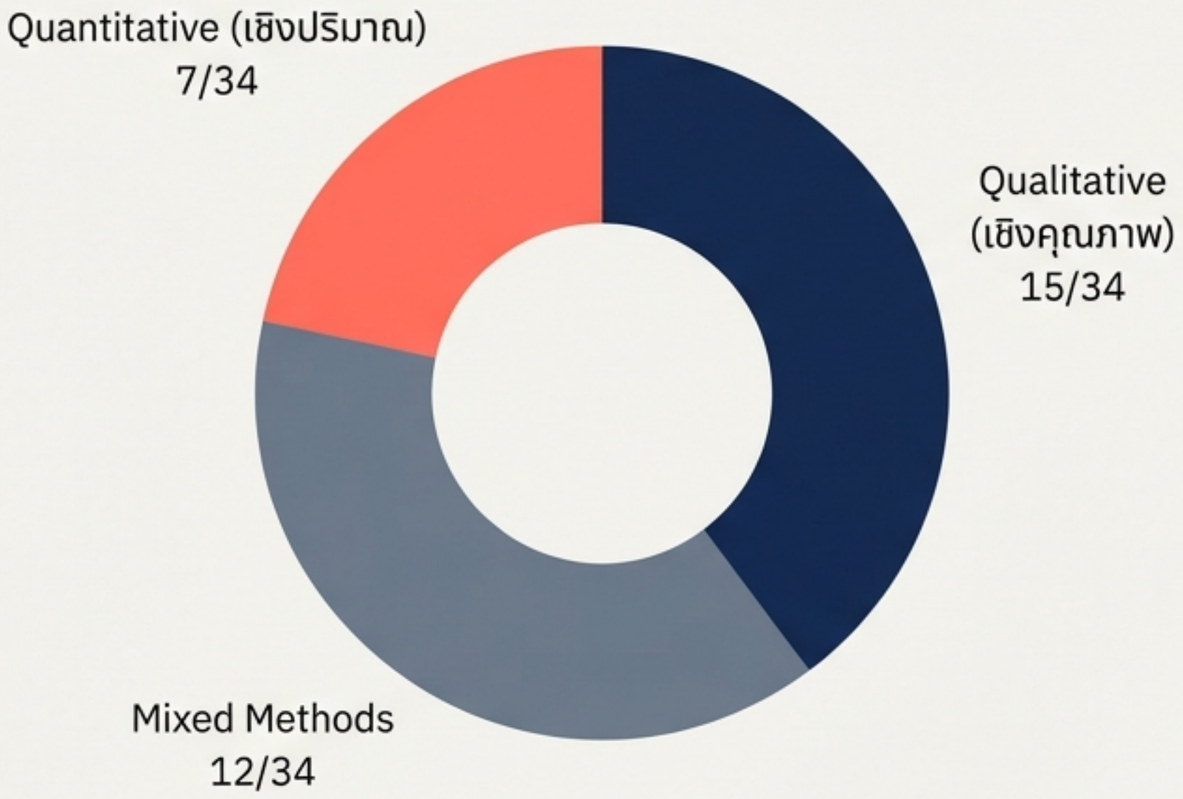

The Evidence Gap

ส่วนใหญ่เน้นการสำรวจ (Exploratory) และบรรยาย (Descriptive) เพื่อเข้าใจประสบการณ์ของผู้ใช้

เรายังขาดงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) และเชิงทดลอง (Experimental) ที่มากพอ เพื่อพิสูจน์ประสิทธิภาพของ GenAI ในเชิงสถิติ

NotebookLM

5 ทิศทางสู่อนาคตของการศึกษา

1. **Innovative Design**
   คิดค้นวิธีประเมินผลใหม่ๆ
2. **Collaborations**
   ผสาน Innovative + GenAI
3. **New Outcomes**
   ระบุผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับโลกจริง
4. **Relationships**
   ศึกษาความสัมพันธ์วิธีวัดผล-ผลสัมฤทธิ์
5. **Quantitative Research**
   เพิ่มวิจัยเชิงปริมาณเพื่อยืนยันผล

NotebookLM

บทสรุปสำหรับผู้สอนและผู้บริหาร

- **เลิกใช้วิธีเดิม:** Traditional Assessment ไม่เพียงพออีกต่อไป
- **บูรณาการ:** ต้องผสาน GenAI เข้าสู่การประเมินผล (ไม่ใช่แค่การห้ามใช้)
- **โฟกัสที่ทักษะ:** ปรับเป้าหมายไปที่ Lifelong Learning และ Career Competencies
- **วิจัยต่อยอด:** เก็บข้อมูลเชิงลึกเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

NotebookLM

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

Main Source: Weng, X., Xia, Q., Gu, M., Rajaram, K., & Chiu, T. K. F. (2024). Assessment and learning outcomes for generative AI in higher education: A scoping review on current research status and trends. Australasian Journal of Educational Technology, 40(6), 37–55.

Visual Reference: **PRISMA Flow Chart & Conceptual Framework** adapted from original publication.

NotebookLM